

Referat og innspill fra nabomøte vedr. Dyngeland områdeplan 27.01.16

27.januar 2016 inviterte Opus Bergen AS til et to-delt nabomøte vedrørende Dyngeland områdeplan, hvor det i første del ble orientert om planstatus mens andre del besto av et planverksted.

Alle innspill som kom inn under og i etterkant av møtet er dokumentert. Skriftlige innspill er skannet og lagret som pdf-filer, mens kartene som er skrevet/tegnet på er fotografert. Alt materiale er deretter lagret i mapper, både digitalt og i papirform.

Dette dokumentet består av referatet fra nabomøtet, skrevet av Bergen kommune, samt innspillene fra møtet. Innspillene er renskrevet av Opus Bergen AS. De originale innspillene er tilgjengelige ved behov.

Opus Bergen AS, 23.02.16

Monica Stoknes
prosjektleder

Deres ref.	Deres brev av	Vår ref.	Emnekode	Dato
		200700454/108	ESARK-5120	28.01.2016
		TRES		

NOTAT NABOMØTE – REGULERINGSPLANARBEID
Fana, gnr. 52, bnr. 1 m.fl, gnr. 53, bnr. 2 m.fl, Dyngelandsåsen boligområde,
Reguleringsplan. PlanID 60460000

Møtedato: 27.01.16

Møtedeltakere

Forslagsstiller: Håkon Nesheim ved Dyngeland Utvikling AS (Stoltz
Entreprenør AS)
Sandra Thomassen ved Dyngelandsdalen AS (Bergen
Tomteselskap AS)

Plankonsulent: Monica Stoknes ved Opus Bergen AS
Heidi Rosendahl Lindebotten ved Opus AS
Haakon Hegard ved Opus AS
Ambjørg Reinsnos ved Opus Bergen AS
Marie Bjelland ved Opus Bergen AS

Kommunen: Laila Nesse ved Etat for plan og geodata (uavhengig
møteleder)
Truls Eskeland ved seksjon for private planer
(saksbehandler, referatfører)
Marianne Veste ved seksjon for private planer
(saksbehandler, referatfører)

Andre: Ca. **90** naboer og andre interesserte

Bakgrunn for møtet:

Alle berørte naboer og andre interesserte var invitert for å delta på informasjonsmøte og workshop i forbindelse med områdereguleringsplan for Dyngeland. Det stilles strengere krav til medvirkning gjennom vedtak om at prosjektet skal sertifiseres gjennom Breeam communities, enn hva Plan- og bygningsloven sikrer. Møtet var delt inn i 3 bolker og ble innledet med presentasjon av deltakende aktører og status for planarbeidet. Deretter ble det gjennomført en spørsmålsrunde og til slutt plandugnad eller «workshop». Møtet foregikk fra 1800 til 2100 i Druidhuset i Ulsmågveien 35. Antall deltakere falt jevnt utover kvelden, men med god representasjon helt til frem klokken 2100. Førsteutkastet av dette møtenotatet er utarbeidet av saksbehandlerne ved seksjon for private planer ved Etat for byggesak og private planer.

Del 1 - Informasjon og presentasjon

Møtet ble ledet av Laila Nesse, Etat for plan og geodata som en uavhengig møteleder. Det ble foretatt en presentasjonsrunde av forslagsstillere, plankonsulenter fra Opus og saksbehandlere i kommunen.

Det ble holdt et innlegg av Monica Stoknes som tok for seg plangrepet og de alternativene som skal og er under utredning (dagens situasjon, 250 boliger, 1000 boliger eller 3000 boliger). Det ble gjort rede for arbeidet med konsekvensutredning innenfor de forskjellige fagområdene/temaene som etter hvert skal gi et svar på hvilket alternativ områdereguleringen skal legge opp til.

Heidi Rosendahl Lindebotten holdt et innlegg om Breeam Community sertifiseringen og diverse krav som sertifiseringen stiller til prosjektet.

Det ble åpnet opp for en spørsmålsrunde i slutten av informasjonsmøtet hvor naboer fikk komme med innspill. Etter dette ble det gjennomført en plandugnad hvor naboene ble invitert til å tegne på ulike temakart og gi innspill innenfor temaene;

- Plangrep
- Lokale tjenester og behov
- Trafikk
- Natur
- Kulturminner

Del 2 - Spørsmålsrunde

Nedenfor følger hovedpunktene i innspillene fra naboene og svar fra Opus der det er aktuelt.

Rollefordeling, eierinteresser

Spørsmål:

Det ble stilt spørsmål til hvem som faktisk regulerer planen, om det er Bergen kommune siden Bergen tomteselskap er forslagsstiller? Har Opus Bergen AS eierinteresser innenfor planområdet?

Svar:

Opus har ingen eierinteresser innenfor planområdet. Forslagsstiller er Dyngeland Utvikling AS (Stoltz Entreprenør AS) og Dyngelandsdalen AS (Bergen Tomteselskap AS). Bergen tomteselskap er eid, men ikke driftet av Bergen kommune. Planforslaget fremmes av Opus Bergen AS på vegne av forslagsstillerne. Kommunens rolle fremgår av Plan- og bygningslovgivningen.

Medvirkning

Spørsmål:

Burde man ikke ha ventet med et slikt informasjonsmøte til senere i prosessen når en var klar på omfanget til områdereguleringen? Flere er kritiske til medvirkningen og prosessen rundt dette. Det blir etterspurt mer åpenhet rundt forslaget før det blir tatt en endelig avgjørelse på hvilket omfang planen skal få. Det foreslås en åpen informasjonskanal, enten egen nettside eller facebookside, hvor naboer kan holde seg oppdatert på prosessen og hvilket forslag som legges frem til behandling. Et antall naboer er kritiske til at en må vente helt til offentlig høring før en får vite omfanget av planen. Miljøvernforbundet ønsker mer åpen dialog, og vil ha møte med Opus for å diskutere forslaget før innlevering til 1. gangs behandling.

Svar:

Opus svarer at det blir mye prosess ved utarbeiding av planforslag, og det er først ved offentlig høring en har noe konkret å vise til, slik som for eksempel skisser som viser plassering av bebyggelse. Opus skal vurdere muligheten for en åpen informasjonskanal som skal holde folk mer oppdatert. Miljøvernforbundet fikk svar at ja, det åpnes for at de kan komme og diskutere saken før innlevering til 1. gangs behandling.

Kommunen ønsker her å tilføye i notatet at naboer og interesserte alltid er velkommen til å ta kontakt med oss. Kommunens planavdeling har en veiledningsplikt overfor alle parter i henhold til planlovgivningen. Samtidig spesifiseres det at kommunen ikke nødvendigvis er like oppdatert som Opus på hva som til enhver tid er nyeste utvikling i saken, spesielt i den forestående utredningsfasen. Kontaktinfo står helt nederst i dette notatet.

De ulike alternativene for utbyggingen

Spørsmål:

Folk er opptatt av de ulike alternativene som er under utredning og konsekvensen av disse. Generelt er folk negative til 3000 nye boliger inne på Dyngeland, blant annet på bakgrunn av at det økologiske mangfoldet som finnes innenfor det området som foreslås bebygget, samt kapasiteten på vegnettet ikke vil kunne tåle en slik utbygging. Som et trafikalt eksempel ble det vist til Hardangerveien/Rv580 mot Arna hvor det selv i dag er stillestående trafikk i rushtiden på daglig basis. Det vil også bli et større problem med lokal flom, noe som er problematisk i dag.

Hvis det i det hele tatt skal godkjennes en utbygging her ute så må en ikke gå utover 250 boliger. Utbygging utover dette vil ødelegge kvalitetene i området som er et landbruk- og friluftsområde. Det legges inn forslag om økolandsby som et alternativ hvis det skal være aktuelt med en utbygging på inntil 250 boliger. Da vil områdets verdier lettere kunne ivaretas.

Spørsmål til hvor fastsatt plangrensen er, og om denne kan utvides.

Opus svarer at de må til med en ny varslingsrunde hvis dette skulle være aktuelt.

Konsekvensutredning

Spørsmål:

Konsekvensutredningen må gjennomføres over en lengre tidsperiode, minimum ett år, for å kartlegge alle årstidene og de ulike variasjonene for skred, flom, biologi, vannstand osv. Det bør være en karlegging minimum 4 ganger i året. Har Opus tatt høyde for dette?

Svar:

Kartleggingen foregår over en lengre periode og det blir hentet inn ulik ekspertise innenfor de forskjellige fagfeltene. Det blir gjennomført flere befaringer. For biologidelene gjenstår det flere observasjoner for å kunne bli ferdig med konsekvensutredningen. Det gjelder generelt innenfor de ulike delene som skal konsekvensutredes at en ser på ulike faktorer og deres påvirkning over tid.

Naboer ønsker tilgang til konsekvensutredningen og resultatet av denne.

Infrastruktur

Det bør være bedre kollektivdekning mellom Dyngeland og Nesttun som gjør det lettere for folk å reise kollektivt. Må få ned bilbruken.

Det er ikke kommunale vann og avløpsledninger på Dyngeland i dag, kun private anlegg. En slik plan vil kreve legging av vann og avløp inn til Dyngeland, og dette vil kunne kreve en påkopling for alle som bor der ute. Det er ikke alle som vil kople seg på kommunalt VA-ledningsnett da det er kostbart.

Vegnettet vil ikke tåle en utbygging på inntil 3000 boliger. Ringveg øst må være på plass før en vurderer en utbygging.

Lokalisering

Området ligger landlig til og kollektivdekningen her er dårlig. Dyngeland velforening er bekymret for hvilke konsekvenser områdereguleringen vil få for landbruket. I forhold til områdets plassering som ligger svært usentralt ble det stilt spørsmål ved om Breeam communities egner seg til denne reguleringen, om Breeam communities har «vært på landet» før.

Svar: ja, Breeam Communities skal egne seg for foreliggende planforslag.

Klima

Mye problemer med flom inne på Dyngeland i dag. Flomproblematikken skyldes at Dyngelandsdalen er sperret av en fjellknaus der Dyngelandsdalen er trangest. Det kan derfor være positivt med tiltak her hvis denne sprenges bort mener en nabo.

En økt utbygging vil føre til flere harde flater som øker avrenningen og gir større flomfare. Dette vil skape problemer for vegnettet ved Dyngeland. Det er flere menneskeskapte innsnevringar nord for planområdet og disse må eventuelt fjernes hvis det skal være aktuelt med en utbygging her. Bør få til en avrenning som er direkte.

Salting på vegene vil ødelegge det biologiske mangfoldet i bekker og vann da forurensingen vil øke.

Dyngelandsdalen er trang og det er fare for invasjon. En utbygging på 3000 boliger vil føre til samme problem med luftkvalitet som på Danmarks plass.

Møtelokaler

Det ble fremmet ønske om bedre egnede møtelokaler til neste gang. Lokalene gjorde det vanskelig for anslagsvis halvparten av deltakerne å få med seg del 1 og 2 av møtet. Ønske om mikrofon og høytalere til neste gang.

Svar: Opus forsøkte å få disponere gymsalen på skolen uten hell. Til neste gang sees det på mulighet for bedre egnet lokale. Nytt tilsvarende møte avholdes etter offentlig ettersyn.

Del 3 – Plandugnad

I denne avsluttende delen av møtet ble bord satt sammen til klynger rundt om i lokalet. På de enkelte stasjonene ble det rigget til ulike temagrupper med tilhørende temakart, og hvor deltakerne ble invitert til å komme med innspill enten ved å tegne direkte i kartet eller ved å snakke med utbygger eller plankonsulent som var utstasjonert ved den enkelte temagruppen. Temaene var Plangrep, Lokale tjenester og behov, Trafikk, Natur og Kulturminner. De enkelte gruppene ble rullert etter en viss tid, slik at alle deltakerne ble gitt anledning å komme med innspill på samtlige tema.

For eventuelle spørsmål kan Truls Eskeland kontaktes på telefon 5556 6363, epost Truls.Eskeland@bergen.kommune.no, eller Marianne Veste på 5556 6310, epost Marianne.Veste@bergen.kommune.no.

Ved all videre kontakt i denne sak, vennligst referer til saksnummer 200700454.

ETAT FOR BYGGESAK OG PRIVATE PLANER

***** **NB!! Ikke slett / skriv / kopier / lim inn her!!** *****
***** **Her settes den elektroniske godkjenningen inn!!** *****
***** *****

Kopi:

Vedlegg:

Kulturminner

a) Er det bygg og/eller andre elementer (eks. steinegarder, broer, andre «bygdeelementer») i området som bør tas vare på eller har spesiell verdi? *Tegn inn på kartet*

b) Er det bygg eller elementer som bør gjenbrukes? *Tegn inn på kartet*

Nr	Innspill	Skrevet av
1	a) Ja. Jfr. O-gruppens detaljerte presentasjon av Tur-orientering over hele Dy-åsen. For Fana IL, Jan O Ormberg (joo@acapo.no).	
Innspill per epost		
2	a) Der kom mange innspill på møtet, og de har rapportene fra utgravningene. b) Vi foreslår at den store låven som ligger vis à vis Dyngelandsvannet, bevares og bygges om til Grendahus. NB: forutsetningene for at vi er eng i en utbygging er at denne blir begrenset til max 250 boenheter.	Trine Kvarenes og Frank Bjørø, 15.02.16 og 19.02.16
3	Dyngeland er i hovedsak matjord og jordbruksområder, med totalt 12 gårder med store områder dyrket jord og tilhørende beitemarker, kulturbeite, åker. Det er viktig at jorder og gårder kan overleve Bergen kommunes utbyggingsplaner. Det er påvist (Arkeologiske funn 2009) røtter tilbake til Bronse -og Jernalder på Dyngeland og det er blitt og blir fremdeles drevet tradisjonell gårdsdrift med dyrehold her.	Dyngeland velforening, 12.02.16

Dyngelands gårder bør forbli jordbruksareal da historien er lang og bygger på tradisjonelt jordbruk med dyrehold i tusenvis av år og matproduksjons-områder ikke bør reduseres i landet vårt i flg. Statlige planretningslinjer. Dyngeland Velforening mener plan B24 på 15Daa. truer landbrukets eksistens for alltid.

- Munkeliv Kloster, Bergens eldste kloster (1110-1660), eide og drev gård på Dyngeland Gnr. 52/Øvre Dyngeland og dette må tas med i konsekvensutredningene. Gnr. 53/Nedre Dyngeland hørte til Lungeslekten og gårdene innehar svært verdifulle landskap, matjord og minner fra Middelalderen, i tillegg til arkeologiske funn fra Bronse –og Jernalderen. Dette bør bli mye grundigere undersøkt og vernet om.

Kilde: Hamre, Lars: «Munkelivs brevbok» i (red.) Hødnebo, Finn: Kulturhistorisk leksikon for nordisk middelalder. Gyldendal, 1967

Lokale tjenester og behov

Hvilke tjenester ønsker dere skal bli etablert på Dyngeland?

- a. Samfunnshus/lokale møteplasser
- b. Ulike typer arbeidsplasser
- c. Utdanning og biblioteks-tjenester
- d. Fritidsaktiviteter (gratis og betalt) og andre sports-fasiliteter (eks. fotballbane, tennisbane, svømmebasseng..)
- e. Butikker og/eller «bondens» marked som selger mat og ferske dagligvarer
- f. Helse- og sosialtjenester, eks. apotek, legesenter..
- g. Parselhager eller andre plasser hvor det kan dyrkes mat
- h. Barnehager, lekeplasser osv.
- i. Kommunikasjonstjenester, slik som «wifi hotspots», postkasse eller postkontor.
- j. Bank og/eller minibank
- k. Serveringssteder
- l. Religiøse møteplasser/bygninger

Hvilke tjenester ønsker dere skal bli etablert på Dyngeland?	Innspill	Skrevet av
a. Samfunnshus/lokale møteplasser	<u>Innspill 1:</u> <i>Ja</i> <u>Innspill 2:</u> <i>Vitalt! Felles møtesteder bygger lokal identitet</i> <u>Innspill 3:</u> <i>Viktig</i> <u>Innspill 8:</u> <i>Grendahus</i> <u>Innspill 10:</u> <i>Se punkt b under kulturminner. Denne kunne rommet en kafé, selskapslokale, øvingsrom, scene, møterom, pub.</i>	<u>Innspill 10:</u> Trine Kvarenes og Frank Bjørø, 15.02.16

<p>b. Ulike typer arbeidsplasser</p>	<p><u>Innspill 1:</u> <i>Ingen industri!</i> <u>Innspill 10:</u> <i>Gartneri, gårdsdrift («inn på tunet gard» for tilpasset opplæring, tilpasset gamle som trenger aktiviteter (demente), gårdsbarnehage, aktiviteter for psykisk utviklingshemmede). Snekkerverksted.</i></p>	<p><u>Innspill 10:</u> Trine Kvarenes og Frank Bjørø</p>
<p>c. Utdanning og bibliotekstjenester</p>	<p><u>Innspill 3:</u> <i>Skole m/svømmebasseng, barnehage. Ja til fotballbane. Svømmebasseng!!</i> <u>Innspill 5:</u> <i>Skole, barnehage</i> <u>Innspill 8:</u> <i>Ja</i> <u>Innspill 10:</u> <i>Barnehager og skole.</i></p>	<p><u>Innspill 5:</u> eierne Dyngeland sameie bruk 52.5. <u>Innspill 10:</u> Trine Kvarenes og Frank Bjørø</p>
<p>d. Fritidsaktiviteter (gratis og betalt) og andre sportsfasiliteter (eks. fotballbane, tennisbane, svømmebasseng..)</p>	<p><u>Innspill 1:</u> <i>Ja</i> <u>Innspill 5:</u> <i>Idrettsplass</i> <u>Innspill 8:</u> <i>Ja + orienteringskart (orienteringskart er under kategorien ANLEGG. Fana IL, Jan O. Ormberg, joo@acapo.no)</i> <u>Innspill 10:</u> <i>Fotballbane, ballbinger, sykkelbane (trailløype), skaterampe, badekulp, lekeplasser</i></p>	<p><u>Innspill 5:</u> eierne Dyngeland sameie bruk 52.5. <u>Innspill 10:</u> Trine Kvarenes og Frank Bjørø</p>
<p>e. Butikker og/eller «bondens» marked som selger mat og ferske dagligvarer</p>	<p><u>Innspill 2:</u> <i>Bondens marked. Kortreist og lokal.</i> <u>Innspill 4:</u> <i>Ja</i> <u>Innspill 5:</u> <i>Butikk</i> <u>Innspill 8:</u> <i>?</i> <u>Innspill 10:</u> <i>Butikk i forbindelse med gartneri som dyrker og selger økologisk mat</i></p>	<p><u>Innspill 5:</u> eierne Dyngeland sameie bruk 52.5. <u>Innspill 10:</u> Trine Kvarenes og Frank Bjørø</p>
<p>f. Helse- og sosialtjenester, eks. apotek, legesenter..</p>	<p><u>Innspill 1:</u> <i>Hvis behov</i> <u>Innspill 3:</u> <i>Helsestasjon. Nesttun er sprengt. Eldrehjem!</i> <u>Innspill 5*:</u> <i>Nesttun senter dekker det.</i> <u>Innspill 8:</u> <i>?</i></p>	<p><u>Innspill 10:</u> Trine Kvarenes og Frank Bjørø</p>

	<u>Innspill 10:</u> Hvis dette skulle opprettes kunne det vært et senter med samlede helsetilbud som lege, tannlege, tannpleier mm. på Midtun.	
g. Parsellhager eller andre plasser hvor det kan dyrkes mat	<u>Innspill 2:</u> Ja. Bytteøkonomi <u>Innspill 4:</u> Ja <u>Innspill 8:</u> Ja <u>Innspill 10:</u> Parsellhager i tilknytning til garnteridrift	<u>Innspill 10:</u> Trine Kvarenes og Frank Bjørø
h. Barnehager, lekeplasser osv.	<u>Innspill 1:</u> Ja <u>Innspill 2:</u> Ja. Behold noen av skogene som lekeplass. <u>Innspill 3:</u> Viktig!!! <u>Innspill 10:</u> Se punkt b og c.	<u>Innspill 10:</u> Trine Kvarenes og Frank Bjørø
i. Kommunikasjonstjenester, slik som «wifi hotspots», postkasse eller postkontor.	<u>Innspill 4:</u> Ja <u>Innspill 9:</u> Fiber nett igjennom dalen <u>Innspill 10:</u> Fiber innlagt i hele dalen. Wifi i grendahuset. Postkasse/kontor og minibank i forbindelse med butikk.	<u>Innspill 9:</u> Martin Christensen <u>Innspill 10:</u> Trine Kvarenes og Frank Bjørø
j. Bank og/eller minibank	<u>Innspill 1:</u> Minibank hvis behov. Ikke bank <u>Innspill 3:</u> Nesttun <u>Innspill 4:</u> Ja <u>Innspill 8:</u> ? <u>Innspill 10:</u> Minibank (se punkt i)	<u>Innspill 10:</u> Trine Kvarenes og Frank Bjørø
k. Serveringssteder	<u>Innspill 1:</u> Nei <u>Innspill 4:</u> Ja <u>Innspill 8:</u> ? <u>Innspill 10:</u> Se punkt a.	<u>Innspill 10:</u> Trine Kvarenes og Frank Bjørø
l. Religiøse møteplasser/bygninger	<u>Innspill 1:</u> Nei <u>Innspill 4:</u> Ja <u>Innspill 8:</u> ?	

Innspill 10: NB: forutsetningene for at vi er enig i en utbygging er at denne blir begrenset til max 250 boenheter

Innspill 6: *Ikke aktuelt dersom det ikke blir utbygging!*

Innspill 7: *Vi ønsker ikke utbygging på Dyngeland.*

Natur, grøntmiljø og friluftsliv

- m.** Hva mener dere er viktig å få frem om naturmiljøet på Dyngeland?
- Hvilke områder er viktigst å beholde, og hvorfor? *Tegn inn på kartet.*
 - Har dere lokalkunnskap om økologi?
 - Er det et ønske å ha geit/sau/hest/kyr som beiter i skogsareal som er tilknyttet kulturmark? I så fall hvilke områder mener dere egner seg best? *Tegn inn på kartet*
- n.** Har dere ønsker om fremtidig bruk, utforming, mengde og lokalisering av:
- Tilrettelagte grøntområder? *Tegn inn på kartet, og forklar*
 - Naturlige grøntområder? *Tegn inn på kartet*
- o.** Har dere lokal kunnskap om flom? *Tegn inn på kartet hvor det er flomfare.*

Nr.	Innspill	Skrevet av
1	Turmål, jordkjeller, melkekjøl (<i>usikker oversettelse, mrk. Opus</i>)	
2	<ol style="list-style-type: none">Turområdet ved Myrdalsvannet/Totlandsveien utvides til å gå rundt vannet til Dyngelandssiden av Myrdalsvannet for å knytte turområdeNeiDyngelandsvannet ble senket i ca. 1958, nå er elven sørover seget igjen.	O. Dyngeland
3	Pga at bebygning pr i dag ikke er tilknyttet offentlig kloakk eller regulert på annet vis så lukter det kloakk i hele dyngelandsdalen både når det er frost og når det er varmt.	
4	<ul style="list-style-type: none">Det har ikke vært dyr på Dyngeland de siste ti-årene. Engeseth var sist.Rundt Myrdalsvatnet → godt turområde, veldig mye brukt. Etablere bedre sti/vei mellom Dyngeland og MyrdalTurområde → åsryggen	

5	a) <i>iii.</i> Ja, det er ønskelig å ha beitedyr fordi naturområder uten gror til og mister mye av kvaliteten for ferdsel	
6	a) <i>iii.</i> Ja, slik det er nå gror det igjen c) Trangt parti ute i dalen, vil tappe ned vannet noe, og dermed mindre flom.	
7	Egner seg til parseller + dyrehold (+) (se til kart)	
8	Kommunen har markert en mengde bekker og småelver langs hele Dyngelandsveien. Hva skjer ved utbygging når det blir asfalterte veier i hele åsen? Flom til Dyngelandsvannet	
9	- Mye slåttemark langs vegen → blir slått hvert år - Engeseth	
10	a) Om man skal ha turområde mellom Dyngelandsvannet og Myrdalsvannet, bør det lages til tilkomst inn i området i nordenden av dyngelandsvannet i stedet for å bruke Dyngelandseidet-veien gjennom boligområdet. Nord-del av Dyngelandsvannet er ikke bebygget i like stor grad.	
11	Opparbeidet turvei fra Dyngelandseidet via Myrdalsvannet til Grimevannet	Eierne Dyngeland sameie bruk 52.5 (lokale tjenester-arket)
Innspill fra plankart		
12	1. Ta bort innsvingen → Hopsfossen (se forklaring på kartet)	(Navn på kart: Plangrep + vann)
13	1. Vann-tunnel sør i planområdet 2. Harde flater → forurensning til vann → Flomfare 3. Vann-tunnel nord i planområdet (viser ellers til plankartet)	(Navn på kart: Plangrep + vann)
14	Viser til ellers til informasjon på kartene	
Innspill per epost		
15	Da Dyngelandsdalen er en av bydelens grønne lunger, ønsker vi en grønn profil på prosjektet. En bør også vurdere konsekvensene av overvann, fra prosjektet. Overvann er en av utfordringene i framtidens klima, og bør tas hensyn til i alle nye prosjekt.	Sigve Størksen, 04.01.16
16	Tur sti rundt enten Grimevannet eller Myrdalsvannet.	Martin Christensen, 27.01.16

	Som det er nu er Dyngelandsveien ikke godt nok turtilbud til potensielt 3000 boliger.	
17	<p>a)</p> <p>I. Det er viktig å beholde gode områder rundt gården på Dyngelandsveien____, slik at han har nok beitemark og kan holde kulturlandskapet ved like. Matjord til dyrking av fôr og mat. Turområder. Stier, vannveier, våtmarker, urskog som opprettholder viktige og variert fugle- og dyreliv.</p> <p>II. Slåttemark, dyreliv</p> <p>III. Ja, utvide allerede eksisterende utmarksbeite/beiteområde. Fortsette å legge til rette for at de store jordene i dalen blir slått og møkket!</p> <p>b)</p> <p>I. Bedre vanngjennomstrømning i Dyngelandsvannet slik at en kan legge til rette bedre for fiske.</p> <p>II. Bevare åskammen på Dyngelandsåsen som den er.</p> <p>c) Se merknader som er tegnet inn på kart av Jim Heldal</p> <p>NB: forutsetningene for at vi er enig i en utbygging er at denne blir begrenset til max 250 boenheter.</p>	Trine Kvarenes og Frode Bjørø, 15.02.16 og 19.02.16
18	<ul style="list-style-type: none"> - Utrolig rik fauna i det planlagte utbyggingsområdet, og det bes om at det biologiske mangfoldet blir hensyntatt. - Vi har selv sett og truffet på ender, svaner, hegre, gjøk, hubro, samt mange andre småfuglarter. Vi har også observert rev, gjort, oter, hoggorm, stålorm etc. - Svært viktig at kommende generasjoner også kan få mulighet til å treffe på ville dyr i deres riktige omgivelser, i uberørt natur. - Det er også mye ørret og røye i Myrdalsvannet også fisk i Dyngelandsvannet. Blomsterfloraen er også unik, eksempelvis Liljekonvaller (som er fredet), Forglemmegei, Ryllik, Smørblomst, Pors, Einebærbusker, Braker, Lyng, Kjerringrokk, Hvitveis etc etc. - Det er et svært vakkert turområde både i planområdet og i området rundt Dyngelandsvannet oppover til Blåfjell/Langavannet. 	Marlen Ulsmåg m.fl., 15.02.16

	<ul style="list-style-type: none">- Hvis området blir utbygget vil selvfølgelig dyremangfoldet i området reduseres samt den uberørte naturen vil forfalle og forurenses.- Det har vist seg utallige ganger at dyr trekker seg tilbake fra områder hvor mennesker invaderer uberørt natur. Derfor er det jo bedre i dette tilfellet å praktisere førevar prinsippet istedenfor å skulle prøve å reparere irreversible skader i naturen i etterkant.	
--	---	--

Plangrepet

- a.** Offentlig rom/oppholdsområder:
 - i. Hvilke aktiviteter og bruk kjennetegner nærområdet på Dyngeland (vei, grønne områder, eventuelt annet)? *Tegn inn på kartet*
 - ii. Hvilke aktiviteter og bruk bør videreføres i en eventuell utbygging?

- b.** Hvilken lokal egenart kjennetegner Dyngeland og nærområdet; hva er viktig å videreføre ved en eventuell utbygging?
 - i. Byggematerialer
 - ii. Fargevalg
 - iii. Stil og arkitektur
 - iv. Byggehøyde
 - v. Form
 - vi. Mulighet for beboere å gjøre personlig utforming av egen bolig
 - vii. Er det bygg eller elementer som bør gjenbrukes og/eller resirkuleres?

- c.** På hvilken måte bør det nye byggeområdet speile/ta opp i seg form og hustyper til eksisterende bebyggelse?
 - viii. Hvilken identitet bør et eventuelt utbyggingsprosjekt ha?
 - 1. Likhet mellom bygninger
 - 2. Hvordan bør beboere ha mulighet til å gjøre personlig utforming av egen bolig?

- d.** Hvilke type hus er det ønskelig at blir bygget i et eventuelt utbyggingsprosjekt?

- i. Hovedvekt av eneboliger, rekkehus eller leiligheter
- ii. Blanding av ulike hustyper
- iii. Boliger i ulike prisklasser (lav – høy)
- iv. Blanding mellom selveier- og utleieboliger

Nr	Innspill	Skrevet av
1	b) Se til eksisterende bebyggelse b) <i>vi.</i> La husene ha en gitt utvendig størrelse, men med mulighet til personlig plassering av dører, vinduer og skillevegger. b) <i>vii.</i> God idé! Kanskje gamle låver c) <i>i.1.</i> Små grender med innbyrdes «like» hus. d) <i>i.</i> Eneboliger. Organisert i små grender. d) <i>ii.</i> Ikke blokk!	
2	d) <i>i.</i> Ikke eneboliger. Rekkehus, tomanns-boliger, og boligblokker (maks 5 etasjer).	Eierne Dyngeland sameie 52/5
3	a) <i>i.</i> Naturen gror igjen. <i>ii.</i> bedre fremkommelighet til turstier b) <i>i.</i> Tre <i>ii.</i> naturfarger <i>iii.</i> lavbebyggelse <i>iv.</i> ikke over 4 etasjer <i>v.</i> rekkehus <i>vi.</i> (innredning og fargevalg) c) 2. Innredning d) <i>i.</i> √ <i>ii.</i> ok <i>iii.</i> ok <i>iv.</i> ok	Sylvi V. Øystese
4	a) <i>i.</i> Til turbruk. Tur-orientering – O-løp <i>ii.</i> Inspirere til ut i natur. Bedre stier – gjerne gruslagt. b) <i>i.</i> ? Tre	Fana IL, Jan O Ormberg, joo@acapo.no

	<p><i>ii.</i> Passe inn i omgivelser <i>iii.</i> Moderne sammen med eldre stiler <i>iv.</i> 2 etasjer <i>v.</i> Eneboliger i kjede <i>vi.</i> ? <i>vii.</i> ?</p> <p>c) <i>i.</i> Dyngelandsk d) <i>i.</i> Eneboliger, rekkehus <i>ii.</i> Ja <i>iii.</i> Nei <i>iv.</i> ?</p>	
	Skrevne innspill fra plankart	
5	<ul style="list-style-type: none"> - Ikke høye blokker - 4 (5) etasjer 	Kart: Plangrepet
6	<ul style="list-style-type: none"> - Klyngetun - Villabebyggelse – 2 etasjer - Ikke blokker 	Kart: Plangrepet
7	<ul style="list-style-type: none"> - Rekkehus - Flere folk - Ikke urbant - Små hus innimellom 	Kart: Plangrepet
8	<ul style="list-style-type: none"> - Leiligheter, 2-5 roms - Småhusbebyggelse 	Kart: Plangrepet
9	<ul style="list-style-type: none"> - Håper på utbygging - Pen utbygging - Torvtak - Rekkehus – billig - Sentralt p-anlegg 	Kart: Plangrepet

10	Store investeringer i infrastruktur: Området må utnyttes maksimalt: Boligblokker (maks 5 etasjer), tomannsboliger og rekkehus.	Kart: Plangrepet
11	- Varierte boligtyper	Kart: Plangrepet
12	- Biltunnel	Kart: Plangrepet
13	Planområdet bør utvides. Se kart	Kart uten navn
	Innspill fra andre tema-ark	
14	- Begynne med lav utbygging. Fortsette utbygging dersom behov - Klyngetun → Ulike mennesker/alder. Eie/leie, dyrt/billig - Grønne topper bevares (se kart).	Kart: Lokale tjenester
15	Moderat utbygging med en stor del grøntområde, hvor «Dyngeland ivaretaes».	Kart: Lokale tjenester
16	- Fokus på støy → støy ned i dalbunnen (gamle Dyngelandsvegen) - Ny vei – ikke ligge ved den gamle	Kart: Natur
	Innspill per e-post	
17	Leilighetsbygg på flere etasjer, type lavblokk eller høyblokk passer ikke inn i denne profilen (red.anm: grønne profilen). Eneboliger, tomannsboliger og rekkehus med gresstak og naturkledning, hadde passet fint inn i miljøet. Sameie Torvetua huseierlag ved Birkelandsvatnet er en fin inspirasjon til dette. Bergen kommune har stått frem som et godt eksempel, i området og bygget nye Ulsmåg skole i massivtre, med gresstak og solcellepanel på taket. Til inspirasjon for bebyggelsen i området.	Sverre Størksen, 04.01.16
18	a) I. Turområder, bading, kajakk, fising, skøytegåing, soppstaking, bærplukking, jakt	Trine Kvarenes og Frank Bjørø, 15.02.16 og 19.02.16

	<p>II. Friluftaktiviteter</p> <p>b)</p> <p>I. Tre</p> <p>II. Naturtoner</p> <p>III. Ta hensyn til topografi og natur når husene plasseres.</p> <p>IV. Mest mulig likt resten av bebyggelsen</p> <p>V.</p> <p>VI. Slik er tradisjonen her, men innenfor visse retningslinjer</p> <p>VII. Låven, se punkt a under kulturminner</p> <p>c) Se punkt b, alle punkter</p> <p>d)</p> <p>I. Eneboliger, eneboliger i klynge, tunbebyggelse med fellesrom/fellesservicetjenester</p> <p>II.</p> <p>III. Det bør legges vekt på å bygges rimelige boliger som kan benyttes som seniorboliger, og førstebolig for unge.</p> <p>IV. Ja.</p> <p>NB: forutsetningene for at vi er enig i en utbygging er at denne blir begrenset til max 250 boenheter.</p>	
19	<ul style="list-style-type: none"> - Det synes at det mest miljøvennlige byggeprosjekt overhodet kan være noen få hus i en økolandsby, et sted hvor det bor mennesker som er interessert i naturen og å ta vare på det biologiske mangfoldet i omgivelsene omkring. - Vi vil på det sterkeste at det tas miljømessige hensyn på Dyngeland. - Vi klager derfor på planene om å bygge på Dyngeland overhodet. 	Marlen Ulsmåg m.fl., 15.02.16

Trafikk

a. Sykkel

- i. Hvordan er dagens situasjon for syklister?
- ii. Hva skal til for at flere skal velge sykkel som transportmiddel?
 3. Hva er viktige målpunkter å kunne nå på sykkel, og er det forbindelser dere savner eller er spesielt viktige?

b. Kollektivtransport

- i. Hvordan er dagens tilbud?
- ii. Hvilket behov for kollektivreisende tror dere det blir i fremtiden med en eventuell utbygging?

c. Parkering

- i. Hvilket behov for p-plasser tror dere det vil være i utbyggingen (per bolig)?
- ii. Hva skal til for å redusere bilbruken?

Nr.	Innspill	Skrevet av
1	<ol style="list-style-type: none">a) <ol style="list-style-type: none">i. Dårlig, kun Dy-vegenii. Dalen er flat – sykkelsti, sykkelheis<ol style="list-style-type: none">1. Myrdalsvannet – Totlandsvegenb) <ol style="list-style-type: none">i. Elendigii. Stort	Fana IL, Jan O. Ormberg, joo@acapo.no

	<ul style="list-style-type: none"> c) <i>i.</i> 2 pr enhet <i>ii.</i> Gode sykkelstier. Hyppig buss. 	
2	<p>Økt trafikk gjennom Ulsmågdalen er ikke bærekraftig!</p> <ul style="list-style-type: none"> a) <i>i.</i> Smålig (<i>usikker oversettelse, mrk. Opus</i>) b) <i>i.</i> Går buss veldig sjelden <i>ii.</i> Hyppige avganger på busser → Bybanen c) <i>i.</i> 2 biler pr bolig (<i>usikker oversettelse, mrk. Opus</i>) <i>ii.</i> 1 elbil! Husk ladepunkter for elbil! <p>Det er ikke bærekraftig i henhold til luftforurensning ei heller barnevennlig med slik økt trafikk forbi Ulsmåg skole. Barna får oppleve økt trafikkfare + økt forurensning)= astma etc.</p>	
3	<p>Tett dal – problem med forurensning lokalt. Rå luft → forurensning. Sykkelvei hjelper lite hvis luften er mer forurenset enn på Danmarks plass. Pga. økt trafikk i en lik tett dal med slik rå luft på høst/vinter. Dyrelivet vil også forsvinne.</p>	
4	<p>Dagens situasjon for syklister er ikke bra. Veggen er smal og det er liten plass til sykkel når bil kommer imot. Det hadde vært svært viktig med sykkelvei. Med gode sykkelveier, vil også folk sykle mer.</p> <p>Det er buss en gang i timen på hverdager. Flere busser eller bybane er nødvendig ved utbygging.</p>	
5	Trafikkstøy pga akustikk.	
6	<ul style="list-style-type: none"> a) <i>i.</i> Ikke god. For smalt. <i>ii.</i> En god sykkeltrasé 1. Bybane b) <i>i.</i> Elendig <i>ii.</i> Mye bedre. c) <i>ii.</i> Bedre kollektivt tilbud 	
7	<ul style="list-style-type: none"> a) <i>i.</i> Smalt og uoversiktlig <i>ii.</i> Gang og sykkelvei 1. – skole - Idrettsanlegg b) <i>i.</i> Minibuss – sjeldent avg. 	

	<p>ii. Hyppige avganger morgen og ettermiddag opp og ned til Nesttun. Bussterminal på Midtun med 2 avg./omstigning til Helldal, Arna, Nesttun.</p> <p>c) i. 2 per bolig ii. Bildelering</p> <p>Sykkel/gang tunnel rett igjennom Dyngelandsåsen</p>	
	Innspill fra plankart	
8	Biltunnel Ulsmågvegen – Dyngelandsdalen	
9	Biltunnel Ulsmågvegen – Dyngelandsdalen	Kart: Plangrep
10	Biltunnel Ulsmågvegen – Dyngelandsdalen	Kart: Plangrepet
11	<p>Sykkeltrasé Dyngeland – byen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elvenes - Osveien - Midtun skole - Gamle jernb. Osbanen <p>Kaotisk ved Ulsmåg skole/ bringesituasjon</p>	
	Muntlige innspill	
12	Det er få som sykler fra Dyngelandsdalen til eks. Nesttun via Ulsmågvegen pga. den oppleves som for utrygg. Man foretrekker Elvenesvegen både til/fra Dyngeland.	Innspill formidlet til Monica Stoknes, Opus Bergen AS
	Innspill per e-post	
13	<p>a) Sykkel.</p> <ul style="list-style-type: none"> I. Det er ikke mulig for buss og sykkel å passere hverandre. II. Sykkelsti III. Målpunkter: Rundkjøringen på Midtun. Sykkelforbindelse fra Dyngeland via Elvenesveien til Nesttun. <p>b) Kollektivtransport:</p> <ul style="list-style-type: none"> I. Dagens tilbud dekker skoletransport og delvis arbeidsbehov på hverdager. Vi har ikke buss i helgene. II. Hyppige bussavganger alle dager i uken, hvert 15 minutt. Denne linjen må også dekke Dyngelandsveien slik den gjør i dag. <p>c) Parkering:</p>	Trine Kvarenes og Frode Bjørø, 15.02.16 og 19.02.16

	<p>I. 2 biler pr. bolig. II. Nærbutikken nettbasert bestilling av mat, og tilbyr hjemkjøring av varer.</p> <p>Hyppige bussavganger Bybanenære gratis parkeringsplasser Barnehager i nærområdet. Organiserte og uorganiserte fritidsaktiviteter i nærområdet. Servicelinje for eldre.</p> <p>NB: forutsetningene for at vi er enig i en utbygging er at denne blir begrenset til max 250 boenheter.</p>	
14	<ul style="list-style-type: none"> - En utbygging på 1000 enheter eller mer er svært uheldig både av hensyn til forurensning og trafiksikkerhet. - Den planlagte veitraseen er planlagt å passere ved Ulsmåg skole hvor barn oppholder seg både på dagtid og på kveldstid. Ulsmågdalen er derfor svært uegnet til stor trafikk. - Dyngelandsdalen er svært smal og på høst og vinterstid er det svært rå luft. Svært økt trafikk her vil derfor være meget dårlig i henhold til luftforurensning og folk med astma og luftveislidelser vil ha svært vanskelig for å ferdes ute i denne tiden. Forurensningen kan derfor bli verre enn på Danmarks plass på slike dager. 	Marlen Ulsmåg m.fl., 15.02.16

Andre innspill

	Innspill per e-post	
1	<p>Interessen for utbyggingssaken og oppmøtet viste seg å være langt større enn det som var forventet av Opus.</p> <p>Møtelokalet var nok for lite for de mange fremmøtte. Mange beboere og interesserte fikk dessverre ikke nok plass i rommet til å se/høre hva som ble vist/sagt på møtet. Opus Bergen AS hadde heller ikke lyd/mikrofon på møtet og dette førte til stor frustrasjon og skuffelse blant publikum.</p> <p>Det må også bemerkes at det ble arrangert planverksted med “blanke” kart over planområdet B24 (dvs. kart uten noe informasjon om hvor nye boliger, veier skal bygges) Hvor beboere/interesserte ble bedt om å tegne inn hvor de vil ha apotek/skole/turstier o.l. Dette ble helt umulig, da ingen boligplaner/tegninger eller kart for de tre alternativene for utbygging på Dyngeland ble vist på møtet. Noe som førte til stor frustrasjon blant publikum. Mange av de fremmøtte forlot møtet tidlig da det ble både for trangt og for lite informativt.</p> <p>Det må være lov å uttrykke skuffelse over at utbyggerne som i årevis har holdt på med denne utbyggingssaken ikke hadde annet å legge fram enn et kart med koter og markering av utstrekning av planområdet. Etter så mange år bør det foreligge noen skisser som viser mulige vegtraséer, grøntområder, boligområder, skoler etc. Videre burde vi fått noe informasjon om hvordan utbyggerne kan/vil dele opp utbyggingen i byggetrinn og hvor de planlegger å starte utbyggingen.</p> <ul style="list-style-type: none">• Dyngeland Velforening, beboere og grunneiere har sendt mange merknader siden oppstarten av planarbeidet for å begrense en storstilt utbygging på Dyngeland og vi ber om at både gamle og nye merknader blir tatt hensyn til.	Dyngeland velforening, 12.01.16